

SİSTEM KUMARI TEŞVİK EDİYOR*

Sistem, topluma çok zarar veren ve insanları kolay para kazanma yoluna iten kumarı, neden teşvik ediyor?

Kumar yasalarımızca yasaklanmış eylemlerdendir. Oynayana ve oynatana cezai yaptırım uygulanması hukuk kurallarımızca hükme bağlanmıştır. Aslına bakarsanız buraya kadar her şey normal görünüyor. Aslında çok daha önemli olan bir husus var ki o da kumarın hukukumuzca ikili tasnifle tanımlanmış olması. Mevzuatımız bazı eylemleri kumar olarak değerlendirirken, aynı niteliklere haiz bazı eylemleri ise şans/talih oyunu olarak değerlendirmiştir. Buna göre ise kumar kapsamına giren faaliyetler için cezai yaptırımlar öngörülürken, şans oyunları diye kategorize edilen eylemler için ceza öngörülmemiştir.

Bu durumda kumara teşvik yok denilemez. Elbette vardır. Kanunun bu eylemler için ceza öngörmemesi bu oyunların legal olması için yeterli bir sebep değil. Fakat devlet bunu yeterli görüyor olmalı ki Türkiye Jokey Kulübü, Spor Toto Teşkilatı, Milli Piyango İdaresi gibi kurumlar oluşturuyor. Devlet kazanç kapısı olarak gördüğü bu kurumların meşruiyetini de yine kendi elleri ile sağlıyor. Nasıl sağlamsın ki, sadece at yarışlarından devletin elde ettiği vergi geliri 619 milyon Türk Lirası.

Biz bu şans oyunları ve kumar illetini sistemin bozuk işleyişine bağlıyoruz. Peki, anayasanın değişmesi sürecinde gerek STK'ların ve gerek hükümetin bu yönde ne gibi çalışmalara ağırlık vermesi gerekir ki toplumda düzelmeye yönelik adımlar atılabilsin?

Bu konuda yapılacak çalışmaların sadece anayasa değişikliği çalışmalarına sığdırılması mümkün değil. Ve fakat bununla ilgili, yetkin kimselerce dosyalar hazırlanıp taslak olarak sunulmalı. Anayasanın 58. Maddesi daha da genişletilebilir. Fakat ceza yasamızdaki bu ikili tasnif pek çok eylemi şans oyunu olarak niteleyip kumar olmaktan çıkarmıştır. Bu konudan başlanıp, eğitim ve denetim süreçlerinde devam eden köklü yeniden yapılanmalar gerçekleştirilmeli. Fakat bu çalışma anayasa değişikliği ile sınırlı kalmamalı ve topyekûn bir çalışma olmalı.

Bu hususta ise en büyük vazife STK'lara düşüyor. Zira sivil toplumun tek gayesi demokrasiye katılım değildir, bunun yanında toplumsal muhalefet ve hukuk denetmenliği görevi de vardır, olmalıdır. Bununla birlikte özgürlük ve temel haklar da kesinlikle sadece siyasal bir mesele değildir. Aksine sadece siyasal alana bırakılmayacak kadar hassas konulardır. Bu sebeple bu çalışmaların içerisinde STK'lar hazırladıkları taslaklarla kesinlikle yer almalıdırlar.

Alın teri dökmeden, çalışmadan kazanmak hırsına kapılanlar, kumardan vazgeçmiyor. Kumar'ın iş gücüne ve ekonomiye verdiği zararlar nelerdir?

Kumar bağımlılığı ile bireyin aile hayatı hatta kendi yaşamı tehlikeye girmekte. Öyle ki kumarhanelerin kapatılması hususunda da kumar borçlularının intiharları etkili olmuştur. Bu kişisel bir buhran getirmekle birlikte toplumsal bir kaosun da habercisidir. Bu karmaşa elbette hem sosyal hayatı hem ekonomik hayatı olumsuz etkileyecektir.

---

* RÖPORTAJ - DOĞRUHABER

Şans oyunları oynayanlar kolay kolay bu illetten vazgeçemiyor. Bu hastalığın tedavisi nedir?

Kumar da diğer bütün bağımlılıklar gibi bir bağımlılıktır. Uzmanlarca tedavi edilmesi gerekir. Fakat bütün bağımlılıklarda olduğu gibi kumar bağımlılığında da öncelikle bağımlının bağımlı olduğunu fark etmesi gerekir. Fark ettikten sonra da tedaviye ve destek almaya ısrarla devam etmek gerekir. Değilse bağımlılıklara geri dönüş her zaman mümkündür. Bilinen bir gerçek de kumar bağımlılığı tedavisinde bu sürecin aile bireyleri ile birlikte yaşanması gerektiğidir.

Kumar hastalığının tedavisi için ne gibi sosyal projeler geliştirilebilir?

Kumar bağımlılığının tedavi edildiği merkezlerin sayısı artırılabilir. Ayrıca toplum, kumar konusunda bilinçlendirilmeli. Bu konularda kısmi çalışmaların yetersiz kalacağı muhakkaktır. Sağlık, hukuk, eğitim, emniyet birimleri aynı titizlikte ve ortak faaliyetler yürütmek zorundalar. Böyle olmadığı takdirde, yapılacak yenilikler geçici çözüm üretecektir. Kalıcı çözümler için birlikte hareket edilmek zorunda.

Türkiye’de kumar oynamak yasak. Oynatanlara ve oynayanlara cezalar uygulanıyor. Diğer taraftan baktığımızda devlet de şans oyunları adı altında kumar oynatıyor. Peki devlet neden kendisine bu konuda ceza vermiyor?

Konuşmamızın başında da izah ettiğim gibi, şans oyunları için cezai bir yaptırım öngörülmediği için bu faaliyetler ceza kanunlarımızca zaten suç teşkil etmiyor. Fakat Türkiye Yeşilay Cemiyeti bir sivil toplum kuruluşu olarak gerektiğinde devleti de uyarmaktan geri durmuyoruz. Gerekirse devletin de cezalandırılması mümkün olmalıdır. Zira devletin vatandaşlarını bu tür tehlikelere karşı korumak hususunda anayasal vazifelerle donatılmıştır. Bu görevini yerine getirmemesi ceza kanunlarımızı öngörmese de devletin sorumlulukları kapsamında değerlendirildiğinde elbette suçtur.